

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 76.

Tolvte Session.

23de Møde.

Torsdagen den 1ste Novbr. Kl. 1.

(Fortsat).

Oppermann: For det Første kan jeg ikke Andet end udtale min Glæde over den Udsigt, den høitærede Underviisningsminister har aabnet os til, at Spørgsmaalet om hele vort Underviisningsvæsen vil blive taget under Overveielse, thi jeg maa give de ærede Talere Ret, som mene, at man ikke kan røre ved det her omhandlede Punkt uden at røre ved det Hele. Jeg vil tilføie, at jeg har et godt Haab om, at Ministeren ved Spørgsmaalet om de forskjellige Hovedretninger i Fagunderviisningen vil iagttage en lignende Fordomsfrihed overfor det Overleverede som den, hvorpaa der foreligger et saa smukt Exempel i Bestemmelsen om, at Oldnordisk skulde optages som Examensgjenstand for overordnede Lærere ved de lærde Skoler. Det Smukke i dette Exempel er det, at naar vi spørge, hvad det traadte i Stedet for, saa lyder Svaret Hebraisk, og det vidner altsaa virkelig om Uafhængighed af den tidligere Tradition, hvorefter Hebraisk endnu stod som et vigtigt og fuldberegtiget Fag i vor Skoleunderviisning. Jeg vil ønske den høitærede Underviisningsminister, at han ved de Forhandlinger, der nu foreftaae, maa blive stillet heldigere, end de tidligere Bestyrere af vort Underviisningsvæsen have været stillede ved saadanne Forhandlinger, thi jeg vil udtale det ligefrem, at det forekommer mig kun, altfor siensthylligt at ligge for Dagen i Resultatet af disse Forhand-

linger, at der har været modstridende Stemmer, at een Mand har villet drage Planen til een Side, f. Ex. til den historisk-grammatisk-philologiske, en Anden til den beskrivende-naturvidenskabelige, en Tredie til den exact-mathematisk-naturvidenskabelige, og at Hovedpunkterne i vor nuværende Underviisningsplan væsentlig hidrøre fra, at denne er et Compromis mellem saadanne stridende Kræfter og ikke født af en samlet Anskuelse om Fagenes respective Stilling til den aandedige Udvikling og om det Måal, man i de enkelte Fag kunde tænke opnaaet. Den ærede Underviisningsminister yttrede meget rigtigt: vi lære ikke for Meget, men vi lære for mange Ting, og han har, saavidt jeg husker, tidligere i sit Foredrag givet et specielt Exempel paa den samme Sandhed, idet han anførte, at den tydske Stiilsprøve ikke afgav synderlig heldige Resultater. Det maa være mig tilladt i Forbigaaende at bemærke, at jeg kan tale ganske ugeneert om denne Stiilsprøve, da jeg ikke har havt mindste Rod eller Deel i Valget af de Opgaver, der ere blevne stillede. Ja, det er ganske sikkert, at Resultaterne af den tydske Sprogunderviisning, i Særdeleshed de, der have viist sig ved den skriftlige Prøve, men ogsaa de, der have viist sig ved den mundtlige, rigtignok kun ere ringe, og det troer jeg ligger ligefrem deri, at man vil lære Folk for Meget. Det er fuldkommen sandt, at der samtidig læres for mange Ting, men Forbringerne i de enkelte Fag ere sandelig ogsaa mange Gange stillede saaledes, at de ikke naturlig kunne opfyldes. Jo mere Respect man har for et Sprog, og ikke mindst sit Modersmaals Eienommelighed og Reenhed, desto mere maa man erkjende, at det ikke kan